

Zoek het dichtbij en je wereld wordt groot

Op een zonnige dag tref ik Wilma Bosma (63) op de Lindekring, een kleine dorps-school in Sint Agatha. Ze werkt hier 42 jaar en heeft nagenoeg alle kleuters uit het dorp in haar klas gehad. De school is een vertrouwde plek voor haar: ze ging hier als kind zelf naar school, liep hier stage tijdens haar opleiding, en professioneel was dit de eerste en tevens enige werkplek die ze ooit gehad heeft. Ik ben nieuwsgierig naar haar verhaal, vooral omdat het meteen opvalt met hoeveel plezier en enthousiasme ze voor de klas staat. Hoe doet ze dat al 42 jaar?

Toevallig...

Het was puur toeval dat we elkaar troffen. Ik bezocht de school om een andere reden, maar door de ramen van de kleutergroep zag ik Wilma in een kring met hoogbetrokken kleuters enthousiast in de weer met kook- en bakspullen. Ze knikt als ik gebaar om binnen te komen. De ontspannenheid en vrolijkheid van Wilma en de kinderen vallen meteen op. Ook de focus van het gesprek dat ze voeren trekt mijn aandacht. Wilma bevraagt kinderen, daagt ze uit, is nieuwsgierig naar hun bevindingen en lijkt veel plezier te beleven aan het project over vogels en eieren. 'Ja natuurlijk', zegt ze me later. 'Er is toch niks leukers dan werken met kleuters!' Ze maakt me nieuwsgierig. Wat is haar verhaal, hoe lukt

het iemand om zo'n lange tijd met niet-aflatend enthousiasme iedere keer weer met kleuters het proces aan te gaan?

Keuze voor een krachtig concept

De Lindekring is altijd een kleine dorpschool geweest. Toen Wilma er startte als leerkracht, bestond het team uit 3 mensen: zichzelf, een directeur en nog een leerkracht. Bij beiden had ze als kind in de klas gezeten. 'We voelden wel aan dat het spannend zou worden om bestaansrecht te blijven houden, met zo'n klein schooltje, dus zochten we een concept waardoor we meer een regiofunctie zouden krijgen. Dat werd het Jenaplanconcept', vertelt Wilma. 'Het concept past me als een jas.' Er kwam een

nieuwbouw, met veel leef- en werkruimtes, veel glas en groen. Het gebouw bestaat inmiddels 30 jaar en beantwoordt nog steeds heel goed aan de noden van vandaag. Inmiddels is ze veel collega's, directeurs, kinderen, ouders en ervaringen verder. De vier pijlers 'werk', 'spel', 'gesprek' en 'vieren' werden versterkt met nieuwe inzichten en activiteiten. Heel recent is de pijler 'stilte' toegevoegd. Die stond al in het bronboek 'Het kleine Jenaplan', maar had nog geen vanzelfsprekende plek op deze school. Nu wel.

Als ik haar vraag of kinderen door de tijd heen veel veranderd zijn, schudt ze haar hoofd. 'Kinderen niet, die blijven gewoon kinderen. Ouders daar-

entegen wel. Daar zit veel meer onrust, drukte en soms ook een andere visie over wat belangrijk is voor kinderen. Wij blijven echter heel dicht bij onze bedoeling, bij onze visie', vertelt Wilma.

Een kennisrijk curriculum

'Alledaagse dingen zijn hier vaak aanleiding voor een project', vertelt Wilma. 'Vroeger deden we dat dus zonder methodes. Maar sinds kort werken we met de Da Vinci Methode¹. Die methode is nog volop in ontwikkeling, maar geeft me zoveel inspiratie en diepgang.' Het viel me op tijdens mijn bezoek aan Wilma's kring, bij haar vogels-en-eierenproject. De klas ademde rijke, uitdagende hoeken, boeken, werk van kinderen, teksten. Is dat wat ze bedoelt?

'Zeker', beaamt Wilma. 'We hadden hier onlangs een waterproject, en ineens ontdekten de kinderen echt overal water. We maakten een zeehoek, met zout water. En in die zeehoek leefde Sammie, de zeeschildpad. Het proces van zout water maken

vonden ze prachtig: het wegen en oplossen. En al die termen die we gebruikten. Op een ochtend kwam één van de moeders vertellen dat haar kind het thuis nog eens over had gedaan en honderduit vertelde over zoet en zout water. Over de visjes in de zoetwaterbak en Sammie in de zoute.

Op het raam had ik plastic geplakt, zodat er condens zou ontstaan. Dan konden ze de waterkringloop zien. Dat idee komt bijvoorbeeld uit de methode.

Maar ook kwam er een kind, Sander, van de wc af, en riep enthousiast dat ook daar water was. Toen ik hem vroeg hoe dat kon, hoe water de school binnen kon komen, ontstond een gesprek over riolering en buizen. Er werd druk over gespeculeerd, maar eigenlijk was dat toch wel een raadsel. We namen de vraag mee naar de weekopening, waar we met alle groepen een kort praatje houden over waar we mee bezig zijn. Ik vroeg aan de midden- en bovenbouw: 'Weten jullie misschien waar het water vandaan komt? Want wij weten het niet.'

De bovenbouwers reageerden meteen: 'Wij hebben een luik in de klas, daar komt het binnen en daar zit ook een watermeter.' De kleuters wilden heel graag kijken, dus even later mocht Sander het luik openmaken. Ze zagen het metertje, dat af en toe draaide. 'Kijk,' zei een bovenbouwer. 'Misschien is iemand zijn handen aan het wassen.' En ja, dat bleek zo te zijn.

'Lang geleden hebben we gekozen voor deze visie, voor een actieve leef- en leergemeenschap. Ik voel me er als een vis in het water. Het Jenaplanconcept is altijd onze leidraad én rots geweest', straalt Wilma. 'Ik heb nooit de behoefte gehad ergens anders te werken, het was hier gewoon hartstikke fijn'.

'Je hoeft niet ver te gaan om veel te zien en leren', vertelt Wilma tot slot. 'Zoek het dichtbij en je wereld wordt groot'.

Wilma van Esch
Hoofdredacteur 'Kleuters & ik'
in gesprek met Wilma Bosma
Leerkracht groep ½ De Lindekring
in Sint Agatha Home - Basisschool

Zoek het dichtbij en je wereld wordt groot

Op een zonnige dag tref ik Wilma Bosma (63) op de Lindekring, een kleine dorps-school in Sint Agatha. Ze werkt hier 42 jaar en heeft nagenoeg alle kleuters uit het dorp in haar klas gehad. De school is een vertrouwde plek voor haar: ze ging hier als kind zelf naar school, liep hier stage tijdens haar opleiding, en professioneel was dit de eerste en tevens enige werkplek die ze ooit gehad heeft. Ik ben nieuwsgierig naar haar verhaal, vooral omdat het meteen opvalt met hoeveel plezier en enthousiasme ze voor de klas staat. Hoe doet ze dat al 42 jaar?

Toevallig...

Het was puur toeval dat we elkaar troffen. Ik bezocht de school om een andere reden, maar door de ramen van de kleutergroep zag ik Wilma in een kring met hoogbetrokken kleuters enthousiast in de weer met kook- en bakspullen. Ze knikt als ik gebaar om binnen te komen. De ontspannenheid en vrolijkheid van Wilma en de kinderen vallen meteen op. Ook de focus van het gesprek dat ze voeren trekt mijn aandacht. Wilma bevraagt kinderen, daagt ze uit, is nieuwsgierig naar hun bevindingen en lijkt veel plezier te beleven aan het project over vogels en eieren. 'Ja natuurlijk', zegt ze me later. 'Er is toch niks leukers dan werken met kleuters!' Ze maakt me nieuwsgierig. Wat is haar verhaal, hoe lukt

het iemand om zo'n lange tijd met niet-aflatend enthousiasme iedere keer weer met kleuters het proces aan te gaan?

Keuze voor een krachtig concept

De Lindekring is altijd een kleine dorpschool geweest. Toen Wilma er startte als leerkracht, bestond het team uit 3 mensen: zichzelf, een directeur en nog een leerkracht. Bij beiden had ze als kind in de klas gezeten. 'We voelden wel aan dat het spannend zou worden om bestaansrecht te blijven houden, met zo'n klein schooltje, dus zochten we een concept waardoor we meer een regiofunctie zouden krijgen. Dat werd het Jenaplanconcept', vertelt Wilma. 'Het concept past me als een jas.' Er kwam een

nieuwbouw, met veel leef- en werkruimtes, veel glas en groen. Het gebouw bestaat inmiddels 30 jaar en beantwoordt nog steeds heel goed aan de noden van vandaag. Inmiddels is ze veel collega's, directeurs, kinderen, ouders en ervaringen verder. De vier pijlers 'werk', 'spel', 'gesprek' en 'vieren' werden versterkt met nieuwe inzichten en activiteiten. Heel recent is de pijler 'stilte' toegevoegd. Die stond al in het bronboek 'Het kleine Jenaplan', maar had nog geen vanzelfsprekende plek op deze school. Nu wel.

Als ik haar vraag of kinderen door de tijd heen veel veranderd zijn, schudt ze haar hoofd. 'Kinderen niet, die blijven gewoon kinderen. Ouders daar-

entegen wel. Daar zit veel meer onrust, drukte en soms ook een andere visie over wat belangrijk is voor kinderen. Wij blijven echter heel dicht bij onze bedoeling, bij onze visie', vertelt Wilma.

Een kennisrijk curriculum

'Alledaagse dingen zijn hier vaak aanleiding voor een project', vertelt Wilma. 'Vroeger deden we dat dus zonder methodes. Maar sinds kort werken we met de Da Vinci Methode¹. Die methode is nog volop in ontwikkeling, maar geeft me zoveel inspiratie en diepgang.' Het viel me op tijdens mijn bezoek aan Wilma's kring, bij haar vogels-en-eierenproject. De klas ademde rijke, uitdagende hoeken, boeken, werk van kinderen, teksten. Is dat wat ze bedoelt?

'Zeker', beaamt Wilma. 'We hadden hier onlangs een waterproject, en ineens ontdekten de kinderen echt overal water. We maakten een zeehoek, met zout water. En in die zeehoek leefde Sammie, de zeeschildpad. Het proces van zout water maken

vonden ze prachtig: het wegen en oplossen. En al die termen die we gebruikten. Op een ochtend kwam één van de moeders vertellen dat haar kind het thuis nog eens over had gedaan en honderduit vertelde over zoet en zout water. Over de visjes in de zoetwaterbak en Sammie in de zoute.

Op het raam had ik plastic geplakt, zodat er condens zou ontstaan. Dan konden ze de waterkringloop zien. Dat idee komt bijvoorbeeld uit de methode.

Maar ook kwam er een kind, Sander, van de wc af, en riep enthousiast dat ook daar water was. Toen ik hem vroeg hoe dat kon, hoe water de school binnen kon komen, ontstond een gesprek over riolering en buizen. Er werd druk over gespeculeerd, maar eigenlijk was dat toch wel een raadsel. We namen de vraag mee naar de weekopening, waar we met alle groepen een kort praatje houden over waar we mee bezig zijn. Ik vroeg aan de midden- en bovenbouw: 'Weten jullie misschien waar het water vandaan komt? Want wij weten het niet.'

De bovenbouwers reageerden meteen: 'Wij hebben een luik in de klas, daar komt het binnen en daar zit ook een watermeter.' De kleuters wilden heel graag kijken, dus even later mocht Sander het luik openmaken. Ze zagen het metertje, dat af en toe draaide. 'Kijk,' zei een bovenbouwer. 'Misschien is iemand zijn handen aan het wassen.' En ja, dat bleek zo te zijn.

'Lang geleden hebben we gekozen voor deze visie, voor een actieve leef- en leergemeenschap. Ik voel me er als een vis in het water. Het Jenaplanconcept is altijd onze leidraad én rots geweest', straalt Wilma. 'Ik heb nooit de behoefte gehad ergens anders te werken, het was hier gewoon hartstikke fijn.'

'Je hoeft niet ver te gaan om veel te zien en leren', vertelt Wilma tot slot. 'Zoek het dichtbij en je wereld wordt groot.'

Wilma van Esch
Hoofdredacteur 'Kleuters & ik'
in gesprek met **Wilma Bosma**
Leerkracht groep ½ De Lindekring
in Sint Agatha Home - Basisschool

